

Nr. 16.
3.
apríl.

Lög

um

greiðslu dagsverks, offurs, lambsfóðurs og lausamannsgjalds til prests, og ljóstolls og lausamannsgjalds til kirkju.

Vjer Christian hinn Níundi, af guðs náð Danmerkur konungur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg.

Gjörum kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Þeir menn allir, karlar og konur, skulu vinna presti sínum dagsverk, er tíunda lausafje, sem eigi nemur 5 hundruðum gjaldskyldum, ennfremur húsmenn, þurrabúðarmenn, kaupstaðarborgarar og allir þeir, sem eiga heimili forstöðu að veita, jafnt karlar sem konur, svo og lausamenn og lausakonur, þó að þessir menn tíundi ekkert.

Dagsverk skal vinna presti um heyannir (heyannamánuð) og fæðir gjaldandi sig sjálfur. Ef gjaldandi vinnur eigi dagsverkið, skal hann greiða presti það eptir verðlags-skrá þeirri, er gildir á gjalddaga. Eigi skal þó kona greiða nema helming þess gjalds, ef hún hefur eigi jarðnæði til umráða, nje heldur vinnumann.

2. gr.

Offur skal greiða hver húsbóndi eða sjálfstæður maður einhleypur, sem á 20 hndr. í fasteign (eptir gildandi jarðamati) eða í lausafje eða í hvorutveggja til samans; ennfremur hver húseigandi í kaupstöðum og verzlunarstöðum, ef húseign þeirra er að minnsta kosti virt á 3000 kr. og er eigi notuð við ábúð á jörð þeirri, er metin sje til dýrleika; konunglegir embættismenn og sýslunarmenn, er landshöfðingi skipar, er hafi að minnsta kosti 600 kr. að launum, enn fremur kaupmenn, lyfsalar, bakarar og verzlunarstjórar, svo og verzlunarþjónar, er hafi eigi minna en 600 kr. að launum. Offrið er að minnsta kosti 4 kr. og gjalddagi á því 31. des. ár hvert.

3. gr.

Hver sá, sem hefur til afnota jörð eða jarðarhluta, sem metin er til dýrleika, skal fódra lamb fyrir prestinn; sömuleiðis hver sá, sem hefur grasnytjar af slægjulandi, er hann sjálfur á eða hefur á leigu, ef það gefur af sjer að minnsta kosti 2 kýrfóður. Hús-

Nr. 16. Lög 3. apríl um greiðslu dagsverks, offurs, lambsfóðurs og lausamannsgjalds til prests, og ljóstolls og lausamannsgjalds til kirkju.

Autoriseret Oversættelse i Henhold til Lov 18de September 1891,

Lov

om

Nr. 16.
3dje
April.

Ydelse af Dagsværk, Offer, Lammefoder og Løsemandsafgift til Præsten samt Lysfald og Løsemandsafgift til Kirken.

Vi Christian den Niende, af Guds Naade Konge til Danmark, de Benders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg,

Gøre vitterligt: Altinget har vedtaget og Vi ved Bort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1.

Alle Mænd og Kvinder, der tiende af Løsegods, som ikke beløber 5 afgiftspligtige Hundreder, skulle yde deres Præst et Dagsværk, og ligeledes Husmænd, Tomthusbønder, Købstadborgere og enhver, som forestaar en Husstand, være sig Mand eller Kvinde, saa og Løsemænd og Løsekvinder, selv om de nævnte Personer ikke tiende af noget.

Dagsværk ydes til Præsten i Høsttidsen (i Høsttidsmaaned), og holder Yderen sig selv med Koft. Saafremt han ikke yder Dagsværket in natura, skal han betale det til Præsten efter den paa Forsaldsdagen gældende Kapitelstakst. En Kvinde skal dog kun betale Halvdelen af denne Ydelse, hvis hun ikke har Raadighed over et Jordbrug ej heller holder en Tjenestefarl.

§ 2.

Offer skal erlægges af enhver Husfader eller selvstændig enlig Person, der enten i Jordegods (efter nugældende Matrifal) eller i Løssøre, eller i Jordegods og Løssøre tilsammen ejer 20 Hundreder; endvidere af enhver Husejer i Købstæderne og Handelsstæderne, saafremt vedkommende Husejendom er vurderet til mindst 3,000 Kr. og ikke hører til en styldsat Jordejendom; af kongelige Embedsmænd og Bestillingsmænd udnævnte af Landskhøvdingen, for saa vidt de ere lønede med mindst 600 Kr., endelig af Købmænd, Apotekere, Bagere og Handelsfaktorer saa og af Handelsassistenter, der oppebære en Lønning af mindst 600 Kr. Offeret er mindst 4 Kr., og dets Forsaldsdag er hvert Aars 31te December.

§ 3.

Enhver, som har Benyttelsen af en styldsat Jord eller Jordparcel, skal fodre et Lam for Præsten, ligeledes enhver, som har Benyttelsen af en ham selv tilhørende eller af ham forpagtet Hømark, for saa vidt den afgiver mindst 2 Kofoder. En Husmand skal ogsaa

Nr. 16. maður skal og lamb fóðra, þótt eigi hafi hann ákveðinn jarðarhluta eða afmarkað slægju-
^{3.}land til fullra umráða, ef hann hefur grasnytjar svo miklar, að hann framfleytir 3 hundruðum
 apríl. kvikfjenaðar. Ef lamb er eigi fóðrað, skal það galdið eptir verðlagsskrá og er gjalddagi
 á því 10. maí ár hvert.

Nú hefur maður tvær eða fleiri heilar jarðir til ábúðar eða afnota, og skal hann
 þá fóðra jafnmörg lömb og ábúðarjarðir hans eru.

4. gr.

Lausamenn og lausakonur greiða presti 50 aura gjald á ári, hvort sem þau eiga
 að greiða dagsverk eða ekki. Gjalddagi á þessu gjaldi er 31. des. ár hvert.

5. gr.

Heilan ljóstoll til kirkju gjaldi búandi hver eða húsráðandi, sem heldur hjú, hvort
 sem hann er karl, kvæntur eða ókvæntur, eða kona, gipt eða ógipt. Hálfan ljóstoll til
 kirkju gjaldi húsráðendur og húsmenn hjúalausir og ennfremur einhleypir menn og vinnu-
 hjú, sem tíunda 60 ál. eða meira. Hjú teljast börn yfir 16 ára aldur, sem vinna hjá
 foreldrum sínum.

6. gr.

Lausamenn og lausakonur greiði til kirkju 50 aura á ári.

7. gr.

Gjalddagi á gjöldum þeim, er talin eru í 5. og 6. gr., er 31. desbr. ár hvert.

8. gr.

Ákvæði þau í eldri lögum, er koma í bága við lög þessi, eru numin úr gildi.

Eptir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefð á Amalíuborg, 3. apríl 1900.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hórring.

fodre et Lam, selv om han ikke har fuld Raadighed over en bestemt Jordpareel eller en afgrændset Hømark, hvis han har Benyttelsen af saa meget Græs, at han dermed kan fodre Kreaturer, anfatte til en Værdi af 3 Hundreder. I des Lammefoderet ikke in natura, erlægges det efter Kapitelstaksten, og dets Forfaldsdag er hvert Aars 10de Maj. Nr. 16.
3dje
April.

Hvis den samme Mand har Brugen eller Benyttelsen af to eller flere hele Jorder, har han at fodre lige saa mange Lam, som han har Brugsjorder.

§ 4.

Løsemænd og Løsefoner erlægge en aarlig Afgift af 50 D. til Præsten, hvad enten de yde Dagsværk eller ej. Forfaldsdagen er hvert Aars 31te December.

§ 5.

En hel Løsetold til Kirken erlægges af enhver Bonde eller Husbond — mandlig eller kvindelig, gift eller ugift —, som holder Tjenestefolk. Halv Løsetold til Kirken erlægges af Husfædre og Husmænd, som ikke holde Dynde, samt endvidere af enlige Personer og Tjenestefolk, som tiende af 60 Aalen eller mere. Børn over 16 Aar, som arbejde hos deres Forældre, henregnes til Tjenestefolk.

§ 6.

Løsemænd og Løsefoner erlægge 50 D. aarlig til Kirken.

§ 7.

Forfaldsdagen for de i §§ 5 og 6 nævnte Afgifter er hvert Aars 31te December.

§ 8.

De Bestemmelser i ældre Love, som ikke kunne forenes med nærværende Lov, ophæves.

Sporefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg, den 3dje April 1900.

Ministeriet for Island, den 3dje April 1900.

Hörring.

Olafur Halldórsson.

Nr. 16. Lov af 3dje April om Udelse af Dagsværk, Offer, Lammefoder og Løsemandsafgift til Præsten samt Løsetold og Løsemandsafgift til Kirken.